

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pasteye Vande Calvinisten Ontdeckt Rakende het
opnemen vande grontregghelen Der Oude Ketteren**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

Eerste Capittel. Eerste vervalschinghe.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34133

EERSTE CAPITTEL.

Eerste vervalschinghe.

Den h. Apostel 1. *Timoth.* 4. v. 10. seght: Godt, die den Salighmaecker is van alle menschen, maer aldermeest van de gheloovighen.

Soo staeter oock inden Luterschen Bijbel / t'Antwerpen ghedrukt by Jan van Loec, in 't jaer 1546.

Item in den Bijbel ghedrukt tot Embden by Stevan Meroman in 't jaer 1558.

Item in den Geuschen Bijbel ghedrukt tot Delft by Albert Hendrix, in 't jaer 1580.

Mer dese bemerckinghe op den kant: Salighmaker is segghen die alle menschen bewaert ende onderhout.

Item in den Bijbel ghedrukt tot Delft by den Anno 1581.

Item tot Delft by den selven Anno 1582.

Item tot Delft by Bruyn Hermans, Schinckel, Anno 1586, met dese bemerckinghe op den kant / Salighmaecker is te segghen / die alle menschen bewaert ende onderhout.

Item tot Amsterdam by Jan Bartholomeeussen, Anno 1611.

Item t'Amsterdam by Paulus van Ravestejn Anno 1624.

Item t'Amsterdam by den selven. Anno 1635.

In alle dese Geuiche Nederlantsche Bijbels / gelijck oock in de Fransche die ghedrukt zijn gheweest van

jaer 1538. tot 1622. heeft altydt ghestaen dit woord Salighmaker, overgheset uyt het Grieksch woord *σωτηρ*, 't welck volghens de bekententisse

van Beza self / eygentlyck is Salighmaker te segghen /

ende alsoo wordt het van den Dordrechtschen Bijbel oock / op twintigh andere plaetsen / vertaelt; Mer

opghenstaende heeft de Synode van Dordrecht dit woord Salighmaker, in den lesten Bijbel gedrukt

tot Leyden by Paulus van Ravestejn, uyt-gebreuyt / ende

de in de plaetse gheftelt / het woordcken / behouder, alfoe is het ten lesten in den text selbe ghekomen / 't ghene te vozen in de Bybels van 't jaer 1580. ende 1606. alleenlyck stont op den kant.

Hoe hebben de Calviniften soo stout ghewest hare byle handen te staen aen de schryfure om dese plaets te veranderen ende verbalschen / teghen hunnen eygen text die nu hondert jaeren het woordcken Salighmaker hadde ghehad: teghen den oytigenen Grieckchen text: teghen alle de H. Vaders: teghen den eygenboom van het Griecksch woordcken *σωτηρ*, soo dit van de gheleerde / Scapula, Henricus Stephanus, ende andere vertaelt wordt: hoe hebben sy dit durven bestaen / ende stellen dat Godt den behouder ofte bewaerder, ofte beschermder, soo sy dit meer verklaren in hunne bmerckinge / van alle menschen is: Is het dan al een dinghen de menschen te bewaren, ofte beschermen, ofte behoeden, ende de menschen saligh te maken?

En kan / segghen sy hier in desen sin soo niet genomen worden / om dat Godt gheen Salighmaker en is als van de gheloovighen.

W. I. hoe? kan het hier in desen sin soo niet ghemomen worden: soo hebben dan de Calviniften hondert jaeren veriepdt ende bedrogghen gheweest als sy in hunne bybels lasen dat Godt den Salighmaker van alle menschen was.

En anderen / den selben H. Paulus die seght 1. Cor. 5. 15. dat Christus voor alle menschen ghestorven is, die seght oock 1. Tim. 1. 15. dat hy in de wereldt ghekomen is om de sondaren saligh te maken. hoe kan hy dan seggen dat Godt gheen Salighmaker en is als van de gheloovighen: daer Paulus noch updruckelijck hoeght dat hy een Salighmaker is / aldermeest van de gheloovighen / verbolgens oock van alle andere. Want ghelyck hy seght Galat 6. 10. Laet ons goet doen aen alle, maer meest aen de huysgenooten des geloofs: soo seght hy Godt is den Salighmaker van alle menschen, maer meest van de gheloovighen: 't is seker dat hy in de eerste spreuke begeert dat men niet alleen aen de

gemooten des geloofs sou goet doen/maer oock
 en alle ander e menschen / ergo 't is seker dat hy
 seght dat Godt den Saligmaker is niet al-
 leen van alle gheloobighen/ maer oock van alle men-
 schen/ want beyde de spruken zijn gelijk. War'er
 niet ofte niet/ de Calvinisten konnen hier sien booz-
 woogh/ dat hunne eyghen/ ende de oude texen van
 alle tyden verbalscht zijn.

II. CAPITTEL.

2. Vervalschinghe.

Wat dat hunne sotte phantasie niet toe-laet
 Priesters te hebben in 't nieuwe Testament /
 hebben sy verscheyden plaetsen van de schizme
 verbalscht die van de Priesters uytzucke lyck spru-
 ken.

In hunnen Bybel ghedruckt tot Delft by Albert
 Andriex anno 1580. staet 1. *Timoth.* 4. 14 En vergheet
 te gaven niet die in u is (den Apostel spreekt tot eenen
 bisschop) door de oplegginghe der handen des Priester-
 ops, dat is/ staet op den kant/ tot het officie des Ou-
 derlingx.

Soo staet'er oock in den bybel gedruckt tot Delft
 by den selven anno 1581.

Desghelycx gedruckt tot Delft by den selven anno
 1581.

Wederom in dien gedruckt tot Delft by Bruyn Her-
 mann Schinckel anno 1606.

Item ghedruckt t'Amsterdam by Paulus van Rave-
 ley anno 1624.

Den lesten ghedruckt t'Amsterdam by Paulus Aertz
 van Ravensteyn anno 1635.

Desghelycx heeft'er ghestaen in alle de Fransche
 Bybels ghedruckt van het jaer 1546 tot 1558 in het
 14. Capittel van de handelinghen der Apostelen v. 23.
 Paulus ende Barnabas hebben Priesters ghestelt in elke
 kercke,